

Iisaku Gümnaasiumi loovtööde koostamise, läbiviimise ja hindamise juhend põhikooli III kooliastmes

Vastavalt Põhikooli riiklikule õppekavale on III kooliastmes loovtöö koostamine üks põhikooli lõpetamise tingimus, v.a. põhikooli riikliku lihtsustatud õppekava õpilastel.

1. Loovtöö eesmärk

Loovtöö eesmärk on pakkuda õpilasele võimetekohast ning huvidest lähtuvat eneseteostuse võimalust ja toetada:

- õpilase loomingulise algatusvõime ja loova eneseväljendusoskuse kujunemist;
- uute ideede teostamist õppeainete lõimumise ja loovprotsessi kaudu;
- õpimotivatsiooni ja kriitilise mõtlemise kujunemist;
- üldpädevuste (iseseisev ja rühmatöö, probleemide lahendamine, argumenterimis- ja esinemisoskus, töö allikate ja andmetega; tegevuse kavandamine, analüüsimine, kavandatu järgimine, töö vormistamine, IT vahendite kasutamine jne) kujunemist;
- õpilast tema võimete tundmaõppimisel.

2. Loovtöö sisu ja vorm

Loovtöö on juhendatud õppeprotsess, mille käigus õpilane rakendab iseseisva töö oskusi, omandatud teadmisi, loovust. Loovtöö lähtub läbivatest teemadest või on õppeaineid lõimiv. Loovtöö võib olla:

- Õpilasuurimus (õpilasuurimus on õpilase või õpilaste poolt õppekava raames ette valmistatud kirjalik töö. Uurimuse eesmärgiks on saada täpsemat teavet uuritava teema kohta ning leida teema olulistele küsimustele vastuseid. Uurimus peaks olema valdavalt analüüsiva iseloomuga, olulisel kohal on töö autori järeldused, tõlgendused ja üldistused).
- Projekt (kontserdi, võistluse, ülekoolilise ürituse, ainenädala jm korraldamine; kirjandusteose dramatiseering, kirjanduslik või muusikaline omalooming; leiutis, käsitöö või tehnoloogia projekt jne).
- Praktiline töö (kunstitöö, tarbeese jms).

Praktilise ja projektitöö puhul koostab õpilane ka kirjaliku osa, mis vormistatakse vastavalt „Lisaku Gümnaasiumi kirjalike tööde koostamise juhendile“ (kättesaadav kooli kodulehel).

3. Loovtöö korraldamine

- Loovtöö teema mõtleb õpilane ise välja või valib etteantud teemade hulgast. Teemade valikut tutvustavad klassijuhataja ja õppejuht õpilastele 7. klassi kevadel. Aineõpetajad abistavad õpilasi teemade valikul.
- Loovtöö üldkoordinaator on õppejuht, kes tutvustab 8. klassile õppeaasta algul loovtöö sooritamise põhimõtteid ja tingimusi.
- Õpilane esitab loovtöö avalduse (LISA 1) õppejuhile hiljemalt 01. oktoobriks.
- Üks õpetaja võib juhendada kuni 2 tööd, kui pole kokku lepitud teisiti.
- Rühmatöö puhul on ülesanded ja alateemad/tööd koostöös juhendajaga täpselt piiritletud.
- Loovtöö teostamise käigus peab õpilane loovtöö päevikut (LISA 2).
- Loovtöö teostamiseks vajalikud kulud ja materjalid tuleb eelnevalt kooliga kokku leppida.
- Loovtööde teemad ja juhendajad kinnitab direktor käskkirjaga 10. oktoobriks.
- Teemat mittevalinud õpilasele määratakse teema kooli poolt.

4. Loovtöö ülesehitus

Loovtöö koosneb järgmistest osadest:

- tiitelleht
- sisukord
- sissejuhatus
- uurimusliku töö korral: töö põhiosa (peatükid ja alapeatükid)
- kunsti- ja projektitöö korral: töö käigu kirjeldus
- kokkuvõte, sh enesehinnang
- kasutatud kirjanduse loetelu
- lisad (vajadusel)

Projekti-, kunsti-, kirjandustöö jne kirjalik osa sisaldab õpilase enesehinnangut eesmärkide ja tegevuskava täitmise kohta. Õpilane märgib loovtöö alustamise ja valmimise kuupäeva, koostamisele kulunud aja tundides ning lisab oma allkirja.

5. Juhendaja ülesanded

- Selgitab õpilasele loovtöö kavandamise, koostamise/teostamise ja vormistamise juhendit.
- Abistab õpilast teema sõnastamisel, vajadusel konsulteerib loovtöö komisjoniga.
- Soovitab õppematerjali valitud teema kohta.
- Abistab õpilast tegevusplaani ja ajakava koostamisel, loovtöö päeviku vormistamisel ja täidab juhendaja tagasiside osa päevikus.
- Jälgib töö vastavust teemale, töö koostamise ajakava ja vormistamisnõuete täitmist.
- Täpsustab rühmatöös rühma liikmete tööülesanded.
- Jälgib töö käiku, tutvub tulemustega ja juhib tähelepanu parandamist vajavatele kohtadele.
- Nõustab õpilast loovtöö esitlemise vormi valikul.
- Annab hinnangu töö protsessile ja lubab töö kaitsmisele. Kui töö ei vasta nõuetele, siis ei luba õpilast kaitsmisele ja lepib komisjoniga kokku uue kaitsmise aja.

6. Õpilase ülesanded

- Tutvub loovtöö kavandamise, koostamise ja vormistamise juhendiga, valib koostöös juhendaja või klassijuhatajaga loovtöö teema ning teostab loovtöö.
- Teeb koos juhendajaga valiku, millele antud töös keskenduda.
- Otsustab koos juhendajaga töö vormi.
- Koostab töö teostamise ja vormistamise ajakava koos kuupäevadega loovtöö päevikus, kus on ära toodud töö sooritamiseks vajalikud ülesanded, tegevused, materjalid jm vajalik.
- Peab kinni töö koostamise ajakavast ning esitab juhendajale ülevaate tehtud tööst.
- Võtab osa kahest loovtöö seminarist (detsembris ja veebruaris).
- Esitab nõuetekohaselt vormistatud töö hiljemalt 01. aprilliks õppejuhile.

7. Retsensendi ülesanded

Loovtöö retsensendi kinnitab direktor käskkirjaga. Retsensent hindab töö kirjalikku osa (LISA 4) ja koostab selle kohta hinnangu hiljemalt 15. aprilliks.

8. Loovtöö hindamine

Loovtööd hindavad juhendaja, retsensent ja komisjon. Hindamisel antakse tagasisidet loovtöö kui terviku kohta, julgustatakse õpilast järgmisteks töödeks ning kujundatakse kriitilist suhtumist oma töösse. Hindamisel antakse hinnang:

- Töö sisule: vastavus teemale, seatud eesmärkide saavutamine, töö ülesehitus, meetodite valik, terminite ja keele korrektne kasutus. Omaloomingulise ja kunstitöö puhul hinnatakse ideed, selle originaalsust ja teostust.
- Loovtöö protsessile: õpilase algatusvõime ja initsiatiiv, ajakava järgimine, kokkulepetest kinnipidamine, ideede rohkus, suhtlemisoskus. Protsessi hindab juhendaja (LISA 3) ja lubab/ei luba töö kaitsmisele.
- Loovtöö vormistamisele: teksti, jooniste, tabelite, graafikute, viitamise vastavus Iisaku Gümnaasiumi kirjalike tööde vormistamise juhendile (leitav kooli kodulehelt). Loovtöö sisu ja vormistust hindab retsensent (LISA 4).
- Loovtöö esitlemisele: esitluse ülesehitus, näitlikustamine, kõne ilmekus ja korrektsus, kontakt kuulajatega. Loovtöö esitlust ja valmis tööd hindab loovtöö komisjon (LISA 4 ja 5).

Rühmatöö puhul antakse hinnang iga liikme tööle, mis kujuneb tööprotsessi jooksul peetud päeviku ja esitluse alusel. Iga rühma liige peab eraldi päevikut, kus kirjeldab tööprotsessi, sh oma panust.

9. Loovtöö esitlus

Loovtöö esitlus toimub direktori käskkirjaga kinnitatud hindamiskomisjoni ees aprillikuu viimasel (täis)nädalal. Hindamiskomisjoni liikmed võivad olla kõik õpetajad. Esitlus võib toimuda ka ettevalmistatud ürituse, ainenädala jm raames. Rühmatöö korral osalevad

esitlusel kõik rühma liikmed. Loovtööd esitleb õpilane suulise ettekandena 10 minuti jooksul, kui selleks ei ole hindamiskomisjoniga eelnevalt teist kokkulepet. Esitlust on soovitatav näitlikustada. Esitluse hindamisel kasutatakse esitluse hindamismudelit (LISA 5).

Loovtöö esitlemisel õpilane:

- selgitab töö eesmärgi ja põhjendab teemavalikut;
- tutvustab kasutatud meetodeid ja töö protsessi;
- esitab töö kokkuvõtte (milleni jõuti, millised probleemid ilmnesisid, kas eesmärk saavutati).

Mõjuval põhjusel kaitsmata jäänud tööd saab kaitsta lisakaitsmisel. Mitteamvestatud hindegas hinnatud tööd täiendab õpilane 9. klassi I trimestril, esitab töö hindamiseks 01. novembriks ning kaitseb üldjuhul kevadel koos 8. klassiga.

Loovtöö teema märgitakse põhikooli lõputunnistusele. Loovtööde päevikud köidetakse loovtöö lõppu ja säilitatakse koolis.

LISA 1 Õpilase avaldus loovtöö koostamiseks

LISA 2 Loovtöö päeviku vorm

LISA 3 Juhendaja hindamiskriteeriumid tööprotsessile

LISA 4 Loovtöö kirjaliku osa hindamismudel

LISA 5 Loovtöö esitlemise hindamismudel

LISA 1. Õpilase avaldus loovtöö koostamiseks

Avaldus loovtöö koostamiseks

Nimi või nimed.....

.....

Klass.....

Töö teema/pealkiri.....

.....

Töö eesmärk .....

.....

Eeldatav tulemus/ töö kirjeldus .....

.....

Vajaminevad materjalid ja nende eeldatav maksumus .....

.....

.....

Õpilane/õpilased (kuupäev, nimi, allkiri).....

.....

Juhendaja (kuupäev, nimi, allkiri).....

.....

LISA 2. Loovtöö päeviku vorm

Iisaku Gümnaasiumi põhikooli õpilase loovtöö päevik ..... õppeaastal			
Töö autor/autorid			
Töö pealkiri			
Töö etapid	Tegevused	Tähtajad	Tagasiside juhendajalt
<i>Millises järjekorras ja mida tegema hakkad?</i>	<i>Milliseid tegevusi selleks ette võtta tuleb?</i>		
Töö kokkuvõtlik aruanne (täidab õpilane)			
<p><i>Anna hinnang oma tööle. Mis läks teisiti kui kavandasin? Mida uut teada said? Mida uut õppisid? Millised olid raskused? Mida oleks võinud teisiti teha? Rühmatöö korral kirjelda tööülesannete jaotust, kogu rühma tegevust ning oma panust ühistöö valmimisel.</i></p>			
Juhendaja hinnang (täidab juhendaja)			
Hinnang tööprotsessile. Tähtaegadest kinnipidamine. Töö tulemus.			

LISA 3. Juhendaja hindamiskriteeriumid tööprotsessile

Kriteerium	Lubatud kaitsmisele	Ei luba kaitsmisele
Õpilase motivatsioon ja iseseisvus töö koostamise protsessis	Õpilane on motiveeritud või vajab mõningast suunamist, ta on aktiivne ja püüdlük ja üldjoontes iseseisev. Õpilane peab kinni ajakavast, järgib nõuandeid, on koostöövalmis.	Õpilane vajab pidevat motiveerimist, juhendamist ja kõrvalist abi protsessis.
Koostöö rühmas. Suhtlemisoskus.	Koostöö rühmas sujub hästi, aeg-ajalt on vajadus juhendaja sekkumiseks. Rühmasisene tööjaotus toimib.	Ülesannete jaotamisel ja täitmisel ei saa rühm hakkama juhendajata. Suhtlemisel esinevad tõrked ja puudused.

NB! Hariduslike erivajadustega õpilasi hinnatakse diferentseeritult.

LISA 4. Loovtöö kirjaliku osa hindamismudel

Kriteerium	Arvestatud	Mittearvestatud
Põhiidee ja töö sisu vastavus teemale.	Idee on originaalne, praktiliselt teostatav. Pealkiri kajastab töö sisu.	Idee on vaid pooleldi teostatav. Pealkiri ei vasta töö sisule.
Teema arendus tulenevalt sisust	Töö annab ülevaate teoreetilisest alusmaterjalist. Uurimismeetodit on selgelt kirjeldatud, kasutatud mõisteid on selgitatud, kogutud materjali on süstemaatiliselt analüüsitud.	Teoreetiline ülevaade on antud, kuid see ei ole järjepidev ega mõtestatud, mõisteid pole kasutatud, materjali analüüs puudub.
Uurimuse tulemused	Töö tulemused on selgelt sõnastatud ning kajastuvad ka töö kokkuvõttes. Töö tulemused on kooskõlas uurimiseesmärgiga.	Töö tulemused on olemas, kuid neid ei ole esile toodud või ei vasta need uurimiseesmärgile.
Töö ülesehitus ja sidusus.	Töö osad on pealkirjastatud ning loogilises järgnevuses, võib esineda väikseid puudujääke. Peatükid moodustavad hästi jälgitava terviku.	Töö ülesehitus ei ole loogiline, pealkirjad või alapealkirjad on puudu. Töö põhiosad ei ole omavahel seotud.
Kasutatud materjalid	Kasutatud on erinevaid allikmaterjale. Allikad on usaldusväärsed, kõikidele kasutatud allikatele on viidatud. Võib esineda väikseid ebatäpsusi	Töö põhineb 1-2 allikal. Tuginetud on arvamuseartiklitele, allikad ei ole usaldusväärsed.
Keelekasutus	Töö keelekasutus on ladus ja teaduslik. Võib esineda vähemal määral kirjavigu. Mina-vormi kasutamist ei loeta veaks.	Töö keelekasutus on kohati arusaamatu. Töös esineb palju kirjavigu.
Vormistus	Töö vastab vormistusnõuetele: tiitelleht, teksti paigutus lehel, leheküljenumbrid, peatükkide numeratsioon, joonised, tabelid, graafikud on korrektselt vormistatud. Vormistuses võib esineda väiksemaid vigu.	Töö vormistuses on palju väiksemaid vigu või mõned suured eksimused.

NB! Hariduslike erivajadustega õpilasi hinnatakse diferentseeritult.

LISA 5. Loovtöö esitluse hindamismudel

Hindamise alused	Arvestatud	Mittearvestatud
Häälekasutus: tempo, tugevus, tämbur; artikulatsioon	Rääkija kõne on selge ja arusaadav, kasutab pause ja rõhke kõne ilmestamiseks. Hääled kõlab loomulikult, väljendus on selge.	Kõne monotoonne, hääled liiga vaikne, tempo liiga kiire või liiga aeglane; pikad mõtlemispausid, kasutab verbaalseid täiendeid.
Ülesehitus, argumentatsioon	Kõne/esitluse ülesehitus on korras, st tekst on liigendatud tervik, ülesehitus on loogiline ja sidus. Mõtted on esitatud selgelt.	Kõne ülesehitus on ebaloogiline. Mõtted on kohati seotud. Sõnumit on raske mõista.
Mulje: entusiasm, siirus, originaalsus	Kõnelejal on kontakt publikuga, on esinemiseks ette valmistunud, paneb end kuulama. Esitus on loov ja teemakäsitus isikupärane.	Kõneleja on ette valmistunud, kuid ei esine enesekindlalt. Peab pigem monoloogi kui dialoogi. Silmside publikuga on kasin.
Näitliku lisamaterjali kasutamine (lisapunktid)	Kasutab esinemise ilmestamiseks erinevaid vahendeid (tabelid, graafikuid). Näitmaterjalide kvaliteet on hea.	Kasutatud lisamaterjal ei toeta sisu, kvaliteet kõikuv.

NB! Hariduslike erivajadustega õpilasi hinnatakse diferentseeritult.